

Pedaqogika tədris kursu "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrası nəzdində pedaqoji yönümlü ixtisasların tədris planı çərçivəsində işlənmişdir. Tədris planına uyğun olaraq bu kurs bakalavr səviyyəsinin tələbələri üçün müstəqil fənn kimi tədris olunur. Kursun tədrisi II tədris ilinin IV semestrində (30 saat müəhazirə, 30 saat seminar) nəzərdə tutulur.

Kursun tədrisində məqsəd tələbələrə pedaqogika elminin təşəkkülü və inkişaf tarixi haqqında məlumat verilməsi, təlim, tərbiyə, təhsil, inkişaf anlayışlarının mahiyyətinin və bu proseslərlə əlaqədar kriteriyaların izah olunmasıdır.

Kursun tədrisi üçün ayrılan saatlar dairəsində müasir məktəbin məqsədi, müəllimin pedaqoji qabiliyyətlərinin xarakterik cəhətləri açıqlanır. Bununla yanaşı, Azərbaycan Respublikasının təhsil sistemi və kurikulum haqqında məlumat, şəxsiyyətin inkişafının ümumi qanunauyğunluğu, təlim prosesinin idraki və psixoloji əsasları, təlimin prinsipləri, metodları və təşkili formalarının, yeni təlim texnologiyalarının əsas mahiyyəti, pedaqoji proses, pedaqoji innovasiyalar, təlimin amilləri, öyrənmə motivasiyası, təlimin diaqnostikası məsələləri izah olunur, tərbiyənin mahiyyəti, məzmunu və xüsusiyyətlərinə aid müasir cəmiyyət quruculuğu ilə bağlı məlumatlar çatdırılır, məktəbdə metodik işlərin, məktəbşünaslığın pedaqoji əsasları təsvir edilir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə:

Fənn üzrə tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Yeni tələbələrin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahanın nəticəsinə görə verilir.

Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal-seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal-kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal-tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilir;
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal-tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal-tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal-tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal-tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal-tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal-suala cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladığı balın miqdarı) 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala) əlavə olunmur.

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

Bal aralığı(göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı:

Mühazirə: 30 saat; Seminar: 30 saat; **Cəmi: 60 saat**

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat		Tarix
		Mühazirə	Seminar	
1.	Mövzu №1. Pedaqogikanın predmeti və vəzifələri Plan: 1. Pedaqogika elminin yaranması və inkişafı.Pedaqogika elminin obyekt, predmeti və əsas kateqoriyaları. 2. Pedaqogikanın anlayışlar sistemi: təlim, tərbiyə, təhsil, inkişaf, pedaqoji proses 3. Pedaqogikanın mənbələri və vəzifələri 4. Pedaqoji elmlər sistemi 5. Pedaqogikanın tədqiqat metodları Mənbə: [1;3;4;6]	2	2	
2.	Mövzu №2. Şəxsiyyətin inkişafının ümumi qanunauyğunluqları Plan: 1. Şəxsiyyətin inkişafı prosesi və onun əsas istiqamətləri Şəxsiyyətin inkişafına dair nəzəriyyələr 2. Şəxsiyyətin inkişafında irsiyyətin rolu 3. İnsanın inkişafı və formalaşmasında mühitin rolu 4. Şəxsiyyətin formalaşmasında təhsil-tərbiyənin rolu 5. Şəxsiyyətin inkişafının yaş və fərdi xüsusiyyətləri Mənbə: [1;2;3;7]	2	2	
3.	Mövzu №3. Pedaqoji proses Plan: 1. Pedaqoji prosesin mahiyyəti 2. Pedaqoji prosesin mərhələləri 3. Pedaqoji prosesin qanunauyğunluqları Mənbə: [1;2;3;8;9]	2	2	
4.	Mövzu №4. Müasir məktəbin müəllimi	2	2	

	<p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Müəllimin funksiyaları 2. Müəllimin pedaqoji bacarıq və qabiliyyətləri. 3. Müəllimin pedaqoji ustalığı və pedaqoji mərifəti. 4. Təhsilverənlərin etik davranış prinsipləri <p>Mənbə: [1;2;4;7;8;10;11]</p>			
5.	<p>Mövzu №5. Azərbaycan Respublikasının təhsil sistemi</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Təhsil haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Təhsil sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsipləri 2. Azərbaycan Respublikasının təhsil sisteminin quruluşu 3. Azərbaycanda kurikulum islahatı <p>Mənbə:[2;7;8;9;10;11]</p>	2	2	
6.	<p>Mövzu №6. Didaktika. Təhsil və təlim nəzəriyyəsi</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Didaktikanın mahiyyəti və elmi nəzəri əsasları 2. Təlimin mahiyyəti 3. Təhsil anlayışının mahiyyəti və məzmunu 4. Azərbaycan Respublikasında ümumi təhsilin dövlət standartları 4. Təhsilin məzmununu əks etdirən sənədlər <p>Mənbə: [1;2;3;8]</p>	2	2	
7.	<p>Mövzu №7. Təlimin prinsipləri</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Təlimin ümumi qanunları (qanunauyğun əlaqələri) 2. Təlim prinsiplərinin təsnifatı 3. Təlim prinsiplərinin səciyyəsi və vəhdəti: təlimin həyatla əlaqələndirilməsi prinsipi; təlimin təhsilverici, tərbiyəedici və inkişafetdirici prinsipi; elmilik prinsipi; təlimdə Təlimdə sistemətlilik və ardıcılıq prinsipi; təlimdə əyanilik prinsipi; təlimdə şüurluluq, fəallıq və müstəqillik prinsipi; təlimin optimal təşkili prinsipi; təlimin müvafiqlik prinsipi <p>Mənbə: [1;3;5;6;9]</p>	2	2	
8.	<p>Mövzu №8. Təlimin metodları</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Təlim metodları anlayışı və onların təsnifatı. 2. Təlimin metodlarının səciyyəsi və əlaqəli tətbiqi: təsəvvürlərin formalaşdırılması (qavrama) metodları; nəzəri biliyin (anlayış və qanunların) mənimsədilməsi metodları; bacarıq və vərdişlərin formalaşdırılması (tətbiqetmə) metodları; təlimdə nəzarət metodları 3. Fəal və interaktiv təlim metodları <p>Mənbə: [2;3;5;6;8;10;11]</p>	2	2	
9.	<p>Mövzu №9. Təlimin növləri və təşkili formaları</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Təlimin növləri: izahlı-illüstrativ təlim (ənənəvi təlim); problemlı təlim; proqramlaşdırılmış təlim; kompüter təlimi. Təlimdə müxtəlif yanaşmalar: passiv ənənəvi təlim;müasir fəal təlim;yeni interaktiv təlim. 2. Təlimin təşkili formalarının tarixi 3. Dərs təlimin əsas təşkili forması kimi. Müəllimin dərsə hazırlaşması,onun mərhələləri.Müasir dərsə verilən tələblər. 	2	2	

	4. Təlimin təşkilinin digər formaları Mənbə: [1;2;4;3;5;6]			
10.	<p>Mövzu №10. Təlimdə diaqnostika, nəzarət və qiymətləndirmə</p> <p>Plan:</p> <p>1. Şagirdin öyrənmə səviyyəsinin diaqnostikası Şagirdlərin yetirməsinin diaqnostikasının və ona nəzarətin prinsipləri: obyektivlik, sistemativlik, əyanilik (aşkarlıq), bərabərlik, ədalətlik, şəffaflıq, Məqsədə uyğunluq, konfidensiallıq, əməkdaşlıq, effektivlik, validlik (uyğunluq), etibarlılıq. Yoxlama və nəzarət.</p> <p>2. Şagirdlərin bilik və bacarıqlarının diaqnostlaşdırılması, yoxlanılması və qiymətləndirilməsinin ardıcılığı: cari yoxlama; təkrar yoxlama; dövri yoxlama; yekun yoxlama. Kompleks yoxlama Şagirdlərin öyrənmə səviyyəsini yoxlamanın köməyi ilə həyata keçirilən nəzarət formaları: ilkin, cari, tematik və yekun nəzarət.</p> <p>3. Qiymətləndirmənin ümumi prinsipləri. Qiymətləndirmə motivləri. Qiymətləndirmə standartları Qiymətləndirilməsinin səviyyələri. Mənbə: [2;3;8;9;10]</p>	2	2	
11.	<p>Mövzu №11. Tərbiyə nəzəriyyəsi. Tərbiyə prosesinin mahiyyəti və xüsusiyyətləri</p> <p>Plan:</p> <p>1. Tərbiyənin mahiyyəti və hərəkətverici qüvvələri Tərbiyənin dialektik səciyyə daşıması: tərbiyə daim inkişaf edən prosesdir; tərbiyədə subyekt və obyekt qarşılıqlı vəhdət təşkil edir; ziddiyətlər daim tərbiyənin hərəkətverici qüvvəsi kimi çıxış edir; tərbiyə, özünü tərbiyə və yenidən tərbiyə dialektik vəhdətdədir.</p> <p>2. Tərbiyədə məqsəd anlayışı. Özünü tərbiyə. Yenidən tərbiyə.</p> <p>3. Tərbiyənin xüsusiyyətləri: tərbiyə çoxamillli prosesdir; tərbiyə uzun sürən və fasiləsiz prosesdir; tərbiyə çoxcəhətli, eyni zamanda bütöv prosesdir; tərbiyədə xırda məsələ yoxdur; tərbiyə özünü tərbiyə və yenidən tərbiyə ilə dialektik vəhdət təşkil edir.</p> <p>4. Tərbiyənin məzmunu: əqli tərbiyə; ideya-siyasi tərbiyə; əxlaq tərbiyəsi; əmək tərbiyəsi; estetik tərbiyə; fiziki tərbiyə; hüquq tərbiyəsi, iqtisadi və ekoloji tərbiyə. Mənbə: [1;2;3;8;9]</p>	2	2	
12.	<p>Mövzu №12. Tərbiyənin prinsipləri</p> <p>Plan:</p> <p>1. Tərbiyənin qanunauyğunluqları və qanunları</p> <p>2. Tərbiyə prinsiplərinin intesnifəti: tərbiyədə məqsədyönlülük prinsipi; tərbiyənin həyatla, cəmiyyət quruculuğu ilə əlaqəsi prinsipi; tərbiyədə yaşayış uyğunluq, fərdi və cinsi xüsusiyyətlərin nəzərə alınması prinsipi; tərbiyədə nikbinlik prinsipi; tərbiyədə hörmət və tələbkərlığın vəhdəti prinsipi; şüurla davranışın vəhdəti prinsipi;</p>	2	2	

	şəxsiyyətin kollektivdə və kollektiv vasitəsilə tərbiyəsi prinsipi; tərbiyədə pedaqoji rəhbərliklə insanın təşəbbüs və özfəaliyyətinin əlaqələndirilməsi (əməkdaşlıq) prinsipi. 3. Tərbiyə prinsiplərinin seçiyəsi və qarşılıqlı əlaqəsi Mənbə: [1;3;5;7;8;9]			
13.	Mövzu №13. Tərbiyənin metodları Plan: 1. Tərbiyə metodları haqqında anlayış. 2. Şüuru formalaşdıran metodlar 3. Fəaliyyətin təşkili və ictimai davranış təcrübəsini formalaşdıran metodlar 4. Fəaliyyət və davranışı stimullaşdıran metodlar 5. Tərbiyədə nəzarət, özünə nəzarət və özünə qiymət metodları. Mənbə: [1;2;3;6;7;8;9]	2	2	
14.	Mövzu №14. Tərbiyənin tərkib hissələri Plan: 1. Dünya görüşü haqqında anlayış. Əqli tərbiyənin məzmunu və vəzifələri. 2. İdeya-mənəvi və əxlaq tərbiyəsi mahiyyəti və vəzifələri 3. Əmək və iqtisadi tərbiyənin məqsəd və vəzifələri 4. Estetik tərbiyə və fiziki tərbiyənin mahiyyəti və məzmunu 5. Ekoloji tərbiyə və hüquq tərbiyəsi 6. İctimai tərbiyə və ailə tərbiyəsi Mənbə: [1;3;5;6;8;9]	2	2	
15.	Mövzu №15. Məktəbdə metodik iş Plan: 1. Məktəbdə metodik işin əhəmiyyəti və formaları. 2. Fənn metod birlişmələri. Məktəbin tədris işlərinə nəzarət. 3. Müəllimlərin ixtisasının artırılması yolları. 4. Müəllimlərin attestasiyası və onun əhəmiyyəti. Mənbə: [1;3;4;6;8;11]	2	2	
Cəmi		30saat	30saat	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Təlim nəticəsində tələbələrin əldə etməli olduqları təsəvvür, verdiş və bacarıqları:

- informasiya mənbəyi ilə işin bacarıq və verdişi;
- müqayisə, ümumiləşdirmə və sistemləşdirmə;
- konkretləşdirmə, sübut və rəddetmə, ziddiyyətləri görmə bacarığı;
- təhlil etmə bacarıq və verdişlərin formalaşdırılması.

Öyrənən tanış olur:

- ümumpedaqoji bacarıq və verdişlərlə;
- müasir təlim prinsip və metodları ilə;
- müasir dərsə verilən pedaqoji tələblərlə;
- yeni təlim texnologiyaları ilə;
- tərbiyənin məqsədi və hərəkətverici qüvvələri ilə;
- tərbiyənin məzmunu və xüsusiyyətləri ilə;
- məktəbi idarəetmə və məktəbdə metodik işlərin təşkili yolları ilə.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- müəhazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimat və müzakirə;
- debat;
- müstəqil iş/araşdırma

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- FTN 1.** Cəmiyyətdə müəllimlik peşəsinin sosial əhəmiyyətini dərk edir;
- FTN 2.** Təlim, tərbiyə və sosiallaşma prosesinin nüfuz etdiyi müxtəlif kontekstləri (sosial, mədəni, milli) izah edir;
- FTN 3.** Peşə vəzifələrini yerinə yetirmək üçün pədaqoji və psixoloji diaqnostik metodlardan istifadə edir;
- FTN 4.** Pədaqoji prosesin təşkilində müasir texnologiyalardan istifadə etməklə dərslin strukturunu qurur;
- FTN 5.** Müasir təhsil konsepsiyalarını sistemli şəkildə təhlil edir;
- FTN 6.** Pədaqoji fəaliyyətin subyektləri ilə əməkdaşlıq münasibətləri qurur;
- FTN 7.** Pədaqoji cəhətdən məqsədyönlü, psixoloji cəhətdən təhlükəsiz təhsil mühitini yaradır;
- FTN 8.** Təhsilənlərin sinifdən kənar fəaliyyətini təşkil edir;
- FTN 9.** Müasir təhsil quruculuğunda və məktəb sistemində keçmişin mütərəqqi irsindən, pədaqoq və mütəfəkkirlərin bu günümüz üçün dəyərli ideyalarından müqayisəli şəkildə istifadə edir.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikirlərinin öyrənilməsi

XV. Kollokvium sualları:

I. Kollokvium sualları

1. Pədaqogika elminin obyektini, predmetini və əsas kateqoriyaları
2. Pədaqogika elminin anlayışlar sistemi
3. Pədaqogikanın mənbələri və vəzifələri
4. Pədaqoji elmlər sistemi
5. Pədaqogika elminin tədqiqat metodları
6. Şəxsiyyət və onun inkişafı
7. Şəxsiyyətin inkişafında yaş dövrləri və yaş xüsusiyyətləri
8. Pədaqoji prosesin mahiyyəti və mərhələləri
9. Müəllimin funksiyaları
10. Müəllimin pədaqoji bacarıq və qabiliyyətləri
11. Təhsilverənlərin etik davranış prinsipləri
12. Təhsil haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu
13. Azərbaycan Respublikasında təhsil sisteminin quruluşu
14. Azərbaycanda kurikulum islahatı
15. Fənn kurikulumu və onun strukturunu

II. Kollokvium sualları

1. Didaktikanın mahiyyəti və elmi nəzəri əsasları
2. Təhsil anlayışının mahiyyəti və məzmunu
3. Təhsilin məzmununu əks etdirən sənədlər

4. Təlimin mahiyyəti
5. Təlimin prinsiplərinin təsnifatı və mahiyyəti
6. Təlim prinsiplərinin səciyyəsi və vəhdəti
7. Təlimin metodları anlayışı və onların təsnifatı
8. Təlim metodlarının səciyyəsi
9. Təlimin təşkili formalarının tarixi
10. Dərs-təlimin əsas təşkili forması kimi
11. Dərsə verilən müasir tələblər
12. Təlimin təşkilinin digər formaları
13. Təlimdə nəzarət və qiymətləndirmə
14. İnteraktiv və fəal təlim metodları
15. Tərbiyə prosesinin mahiyyəti və məzmunu

XVI. İmtahan sualları:

1. Pedaqogika elminin obyektı, predmeti və əsas kateqoriyaları
2. Pedaqogika elminin anlayışlar sistemi
3. Pedaqogikanın mənbələri və vəzifələri
4. Pedaqoji elmlər sistemi
5. Pedaqogika elminin tədqiqat metodları
6. Şəxsiyyət və onun inkişafı
7. Şəxsiyyətin inkişafında yaş dövrləri və yaş xüsusiyyətləri
8. Pedaqoji prosesin mahiyyəti və mərhələləri
9. Müəllimin funksiyaları
10. Müəllimin pedaqoji bacarıq və qabiliyyətləri
11. Təhsilverənlərin etik davranış prinsipləri
12. Təhsil haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu
13. Azərbaycan Respublikasında təhsil sisteminin quruluşu
14. Azərbaycanda kurikulum islahatı
15. Fənn kurikulumu və onun strukturu
16. Didaktikanın mahiyyəti və elmi nəzəri əsasları
17. Təhsil anlayışının mahiyyəti və məzmunu
18. Azərbaycan Respublikasında ümumi təhsilin dövlət standartları
19. Təhsilin məzmununu əks etdirən sənədlər
20. Təlim prosesinin mahiyyəti
21. Təlimin prinsiplərinin təsnifatı və mahiyyəti
22. Təlim prinsiplərinin səciyyəsi və vəhdəti
23. Təlimin metodları anlayışı və onların təsnifatı
24. Təlim metodlarının səciyyəsi
25. Təlimin təşkili formalarının tarixi
26. Dərs-təlimin əsas təşkili forması kimi
27. Dərsə verilən müasir tələblər
28. Təlimin təşkilinin digər formaları
29. Təlimdə nəzarət və qiymətləndirmə
30. İnteraktiv və fəal təlim metodları
31. Tərbiyə prosesinin mahiyyəti və məzmunu
32. Tərbiyənin xüsusiyyətləri
33. Tərbiyənin prinsiplərinin mahiyyəti və təsnifatı
34. Tərbiyənin prinsiplərinin səciyyəsi və qarşılıqlı əlaqəsi
35. Tərbiyə metodları haqqında anlayışı
36. Tərbiyədə şüuru formalaşdıran metodlar (inandırma)
37. Tərbiyədə fəaliyyətin təşkili və ictimai davranış təcrübəsini formalaşdıran metodlar (alışdırma)

38. Tərbiyədə fəaliyyət və davranışı stimullaşdıran metodlar (rəğbətəndirmə və cəzalandırma)
39. Tərbiyənin tərkib hissələrinin mahiyyəti və təsnifatı
40. Məktəbdə metodik işin təşkili formaları

“Pedaqogika” fənninin sillabusu 6001009 - “İbtidai sinif müəllimliyi” ixtisasının təhsil proqramı, tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus “Pedaqogika, psixologiya və incəsənət” kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (13 fevral 2026-cı il, protokol № 6).

Fənn müəllimləri:

m.A.M. Nuriyeva

b/m.N.Ə. Həbibova

Kafedra müdiri:

dos.A.X. Əliyev